

DEL 2 - Rasspecifika Avelsstrategier

Prioriteringar:

En god hälsa som möjliggör ett långt liv utan hälsostörningar. I arbetet har utgångspunkten varit att hälsa är ett begrepp som inte bara relaterar till fysisk sjukdom eller frånvaro av sådan utan att hundens hälsa även är beroende t.ex. av dess mentalitet, förmåga att fungera samt byggnad. Hälsa har på så sätt varit ett övergripande mål för samtliga rasstrategier. En målsättning har också varit att se upp med diffusa, generella ohälsoproblem och inte överbetona mätbara, tydliga problem bara för att de är synligare.

Bibehålla och utveckla rasens vallningsförmåga och funktion som brukshund.

Ökad genetisk variation och minskad inavelsgrad.

Bibehålla en rastypisk mentalitet.

Bibehållandet av en sund och funktionell exteriör vilket innebär att motverka exteriöra ytterligheter genom att till avel välja individer vilka har god överensstämmelse med rasens standard.

1 Hälsa

1.1. Allmän hälsa

Målsättning/ Metod

För att följa utvecklingen avseende hälsoläget inom rasen bör återkommande hälsoenkäter genomföras med tre till fyra års mellanrum för att eventuella förändringar i rasens hälsoläge snabbt skall uppmärksammas och åtgärder vidtas.

Tidsplan:

2004 Uppföljning planerad

2008 Förnyad hälsoenkät.

Ansvar:

Hälsoansvarig

1.2 Höftledsdysplasi

Rasklubben ser utifrån den bakgrund- och nulägesbeskrivning som presenterats inte HD som ett av de huvudsakliga problemen att arbeta med inom rasen. I planeringen för framtida rasutveckling ligger dock att via utbildning, avelsrekommendationer och uppföljning arbeta för att bibehålla och helst höja nivån för antal röntgade och att bibehålla en låg förekomst av dysplasi.

Avelsrekommendation:

Rasklubben följer SKK.s rekommendationer om att ej avla på dysplastiska individer. Rasklubben rekommenderar även att man vid avelsval inte enbart tittar på individen utan också tar hänsyn till omgivande individers (föräldrar, syskon och ev. tidigare avkomma) ledstatus.

Målsättning/ Metod

Öka antalet röntgade individer till 75% av populationen till 2008 genom information och utbildning av uppfödare och hundägare.

Följa utveckling av och möjlighet till användande av avelsindex.

Följa utvecklingen genom rasdata för att tidigt spåra ev. belastade familjer.

Följa internationell utveckling genom samarbete med amerikanska rasklubbar.

Tidsplan:

Fortlöpande med årlig uppföljning och redovisning.

Ansvar:

Hälsoansvarig, Avels- och utbildningskommitté samt registeransvarig

1.3 Armbågsdysplasi:

Rasklubben ser i dagsläget inget behov av åtgärder eller avelsstrategier. Om hälsoenkäten indikerar AD som problem för hunden finns utrymme att utforma lämplig strategi.

Målsättning/Metod

Undersöka den radiologiska diagnosen AD som faktiskt hälsoproblem för hundarna bl.a genom hälsoenkät 2004. I händelse av låg svarsfrekvens e.dyl finns möjlighet att göra en riktad undersökning (telefonenkät) på de hundar som har visat sig behäftade med AD.

Tidsplan:

Del av hälsoenkät. Klart 2004. Eventuell avelsstrategi utvecklas och fastställs vid behov därefter.

Ansvar

Hälsoansvarig

1.4 Ögon

Målsättning/ Metod

Fastställa förekomsten av ögonproblem (katarakt och CEA) i rasen.

Ögonlysning av valpar före 10 v. ålder.

Senarelägga de ögonlysningar som idag sker vid 1 års ålder till 2-3 års ålder. Målet är att 50 % inom varje årsgrupp hundar födda 2002- 2005 och senare ska vara ögonlysta senare än vid 2 års ålder 2007.

Fortsatt rekommendation ang. ögonlysning inom 6 månader före parning

Genom information och utbildning till uppfödare och hundägare arbeta för att höja åldern för avelsdebut till närmare 3 år, för att öka möjligheten att hitta ögonproblem före avelsdebut och därmed motverka spridning av sjukdomar.

Tidsplan

Uppföljning årligen samt 2008.

Ansvar

Hälsoansvarig, avels- och utbildningskommitté.

1.5 NBT - Stubbsvansanlag och avel på merleXmerle.

Målsättning/ Metod

Kunskapsutveckling och kunskapsspridning angående eventuellt förekommande problembilder i samband med NBT och avel på dessa genom att följa pågående forskning om avel på NTB- hundar för eventuella kommande strategier.

Avseende avel med hundar med merlegen är målsättningen att ingen parning mellan två merlefärgade hundar ska ske med hänvisning till djurskyddslagen. Styrelsen kontaktar under 2004 SKK om åtgärder för registreringsförbud för kullar från merle-merle-parningar

2. Funktion

De rasspecifika avelsstrategierna skall fokusera på hälsa och funktion. Med funktion i fokus blir det viktigt att bedriva ett avelsarbete/rasutvecklingsarbete som primärt baserar sig på hundarnas arbetsförmåga. För att kunna göra detta utifrån fakta behövs en ordentlig kartläggning och uppföljning av rasens arbetsförmåga och vallningsinstinkt. Kompletterande beskrivningar och tester för vallning är även aktuellt att utveckla. I detta arbete kan med fördel andra rasklubbars existerande instrument ligga till grund.

Målsättning/Metod

Främja avel på bruks- och vallningsprovade hundar via avelsrekommendationer.

Verka för att utställningscertifikat delas ut i bruksklass, vilket främjar deltagandet på arbetsprov samt motverkar ensidig exteriör avel.

Inventera, utvärdera samt utveckla kompletterande utvärderingsredskap för vallning.

Pröva föräldradjur och avkommor ev. via anlagsbeskrivning eller arbetsbeskrivning samt främja deltagande på befintliga vallningsprov för utvärdering av funktion samt avelsresultat.

Främja deltagande på bruksprov för att kunna utvärdera avelsresultat genom att anordna läger, träningsgrupper och utbildning.

Tidsplan

Fortlöpande med årlig uppföljning t.o.m. 2008

Ansvar

3. Genetisk variation

Målsättning/ Metod

Bildandet av avelskommitté för uppföljning och rådgivning. Bör ske snarast.

Fortsatt arbete med att vidga genpoolen och få ett underlag i rasdata som baserar sig på 5 generationers stamtavla för att möjliggöra en säkrare uppföljning.

Bibehålla och utveckla användandet av så låggradigt besläktade hundar som möjligt i avel.

Öka kunskaper om rasen samt utveckla vägar för kunskapsutbyte och samarbete kring avel och uppfödning genom uppfödarmöten, utbildningar och seminarier m.m.

Motverka inavel/linjeavel för att undvika genetisk drift genom att rekommendera parningar av typ 1 och 2.

Utveckla och följa upp avelsrekommendationer.

Tidsplan:

Fortlöpande med årlig uppföljning till 2008.

Ansvar:

Avelskommitté, registeransvarig

4. Mentalitet

För ett fortsatt arbete med rasens mentalitet behövs ett ingående arbete med att samla in och bearbeta de data som finns från MH, korningar m.m. för att skapa faktiskt kunskap om rasens mentalitet. Det behövs fakta om i vilken utsträckning t.ex. en hög grad av negativ stress existerar i rasen likväl som förekomsten av skotträdsla/skottkänslighet och hur tillgängligheten inom rasen i sin helhet ser ut.

Målsättning/Metod

Öka faktaunderlaget och kunskapen om rasens mentalitet genom att

öka antalet hundar som deltar på korning till ca 40 % av resp. årskull. Detta innebär att klubben för närvarande ska verka för korningstillfällen för ett 70-tal Aussies varje år, vilket motsvarar ca 9 fulla korningar. SASK har som målsättning att arrangera minst 2 korningar i egen regi. Förutom detta ska SASK verka för ett ökat samarbete med arrangörer runt om i landet för att nivån ska kunna uppnås.

Under 2004 fastställa prioriteringsordning för hundar deltagande på korning för att underlätta för individer använda i avel, hela kullar etc. att komma till test.

öka antalet hundar som deltar på MH till 75% av hundarna i varje årskull från nuvarande nivå. Detta motsvarar i dagsläget ca 110 hundar, vilket innebär ca 11-12 MH-tillfällen. SASK har som målsättning att arrangera minst 3 av dessa, samt att bidra till att uppfödare kan hitta möjligheter att få sina kullar beskrivna på närliggande banor för att nå upp till den fastställda nivån.

Fortlöpande analys och diskussion om MH-data för att se hur rasen utvecklas avseende t.ex skott, stress och tillgänglighet. Beroende på utfall fastställande av eventuella avelsrekommendationer och avelsstrategier.

Ej avelsrekommendation eller valphänvisning för föräldradjur med högre skottvärden än 2.

Datansamling om skotträds/berördhet genom enkätfråga på hälsoenkät 2004 för att fånga upp hundar som utvecklat alt. "vuxit ifrån" skotträds/berördhet efter MH- test.

Analysera MH- data för att se om höga värden på aktivitetsnivå följer något bestämt mönster.

Datansamling om av ägare upplevd grad av negativ stress och graden av tillgänglighet genom tilläggsfråga på hälsoenkäten.

Förtydligande om "något reserverad" i raskompendiet och i informationsmaterial för att undvika missförstånd.

I samråd med andra verksamhetsområden i rasklubben diskutera och eventuellt utveckla komplement till korning och MH för uppföljning av rasens funktionella mentalitet.

Tidsplan

2004- 2005 fördjupat arbete med databearbetning och analys för fastställande av ev. rekommendationer och strategier.
Fortlöpande med årlig uppföljning.

Ansvar

Mentalsektorn

5. Funktionell exteriör

Målsättning/ Metod

Kartlägga eventuellt existerande problemområden som t.ex. storlek och hur vanligt felfärgning/ överteckning är i rasen.

Kartläggning av exteriör via exteriörbeskrivning. Målsättningen är att öka andelen exteriörbeskrivna hundar över 1 år till 40 % per årskull. Detta innebär i dagsläget att ca 70 hundar per år ska exteriörbeskrivas med dagens registreringssiffror. SASK:s mål är att arrangera 4 st. exteriörbeskrivningar i egen regi, varav 2 i samband med egna korningar och 2 i samband med rasspecial. Resterande hundar räknar vi med beskrivs i samband med officiella utställningar.

Utbildning av exteriörbeskrivare. Utbildning av 1- 2 st exteriörbeskrivare per 2 års period under den kommande 5 års- perioden. Är beroende av hur SBK har planerat utbildningar.

Obligatorisk mätning av hundar vid SKK:s utställningar under 1-2 år.

Främja avelsurval baserat på arbetsprestation för att minimera de exteriöra avvikelser som påverkar hundens arbetsförmåga.

Tidsplan

2004- 2008

Ansvar

Utställnings- och exteriörkommittén, styrelsen, avels- och utbildningskommitté.

Slutkommentar:

Behovet av fortlöpande diskussioner om avelsarbete och rasutveckling är stort. Likaså behovet av utbildning för uppfödare och hundägare. Mycket av ett positivt rasutvecklingsarbete bygger på utbildning och samverkan där rasklubben behöver samordna utbildningsinsatser, planering och genomförande av uppfödarkonferenser och avelsseminarier i samarbete med övriga kommittéer och sektorer m.m. Bildandet av en avelskommitté/avelsråd har diskuterats under flera år. Problemet med benämningen ”avelsråd” kan vara föreställningen att det är dit man vänder sig för att få namn på lämplig hanhund. Enligt SKK.s nyare direktiv och anvisningar gällande bland annat avelsråd inom rasklubbar är det arbetet betydligt vidare än så. För att klargöra det är vårt förslag att rasklubben bildar någon form av utbildnings- och avelskommitté med ovanstående arbetsområde som ansvar.